

Министерство на околната
среда и водите (МОСВ)

Техническа помощ за предварителна оценка на секторна оперативна програма
“Околна среда” в рамките на Националния план за развитие на България 2007 –
2013 г.

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ НА ДЕО

Екологичната оценка (ЕО) на оперативна програма “Околна среда 2007-2013 г.” се извърши като неразделна част от предварителната оценка на програмата в съответствие с изискванията на европейското и българското законодателство.

Основната цел на екологичната оценка, представена в окончателния доклад за предварителната оценка на оперативна програма “Околна среда”, е да допринесе за интегрирането на екологичните въпроси в подготовката на оперативна програма “Околна среда 2007-2013 г.” и да осигури високо ниво на защита на околната среда и постигане на устойчиво развитие в България.

Докладът за ЕО е разработен като част от доклада за предварителна оценка на ОП “Околна среда” и обхваща 8 (осем) раздела и 7 (седем) приложения.

Първият раздел на доклада за ЕО е въвеждащ и представя обобщена информация относно целта, институционалната и законодателна рамка на ЕО, както и източниците на информация, използвани при разработването на доклада.

Вторият раздел “Подход и методология” очертава методологическия подход, който е използван при разработването на доклада.

Третият раздел “Оценка на текущото състояние на околната среда и идентификация на нуждите” представя резюме и оценка на текущото състояние на сферите на околната среда, които имат пряко отношение към приоритетите на оперативната програма, като анализира възможното развитие на сектор “околна среда” в България без прилагането на програмата. Разделът поставя акцент върху идентифицираните нужди и тяхното съответствие с приоритетите на програмата.

Четвъртият раздел “Оценка на екологичните приоритети, цели и дейности по ОП “Околна среда” съдържа подробна оценка на приоритетите, определени за финансиране в рамките на програмата (извършена от експертите по ЕО и независимо от работната група за подготовка на ОП “Околна среда” и широката общественост по време на консултациите), като изследва съответствието на всеки приоритет с идентифицираните нужди в сектор “околна среда”. Разделът съдържа също и оценка на съгласуваността на целите на оперативната програма с целите на Националната стратегия за околна среда 2005-2014 г. и Плана за действие към нея, както и спрямо някои от останалите програмни документи, разработвани в България за периода 2007-2013 г. (а именно ОП “Регионално развитие” и Националния стратегически план за развитие на селските райони).

DFC

Проект на окончателния доклад за ЕО (Европейски Рамков договор Беремска 16 – бис), декември 2006 г.

Петият раздел “Оценка на въздействието на ОП “Околна среда” върху околната среда” включва оценка на възможните въздействия на оперативната програма върху околната среда и предвидените мерки за предотвратяване и ограничаване до минимум на негативните въздействия върху компонентите на околната среда.

Шестият раздел “Обосновка на избраната стратегия в ОП “Околна среда”, относяща се до въздействието върху околната среда”, съдържа обосновка на стратегията на оперативната програма от гледна точка на екологичните цели на ЕС и националната екологична политика.

Седмият раздел “Мониторинг – индикатори за въздействие върху околната среда” очертава подхода, използван при дефинирането на индикаторите за мониторинг на въздействията върху околната среда, предложени по отношение на програмата.

В осмия раздел “Препоръки” се обосновава оптималността на избраната стратегия в рамките на оперативната програма и се представят конкретните индикатори за въздействие върху околната среда, предложени по отношение на оперативната програма. Разделът съдържа още и обобщено представяне на мерките за предотвратяване/смекчаване на негативните въздействия върху околната среда, които са детайлно описани в раздел 5.

Под формата на приложения към доклада за ЕО на ОП “Околна среда 2007-2013 г.” са представени:

- **Приложение 1:** Нетехническо резюме на доклада за ЕО;
- **Приложение 2:** Обобщена информация за проведените консултации с компетентния орган и обществеността по ЕО на ОП “Околна среда”;
- **Приложение 3:** Консултации с работната група. В приложението е представена матрицата за оценка на приоритетите на ОП “Околна среда 2007-2013 г.” и техните цели спрямо идентифицираните нужди в сектор “околна среда”, която е използвана при провеждането на консултациите в рамките на работната група за подготовка на програмата;
- **Приложение 4:** Консултации с широката общественост. В приложението е представен въпросникът за оценка на приоритетите на програмата и техните цели, спрямо идентифицираните нужди в сектора, използван при провеждането на консултациите с широката общественост;

Министерство на околната среда и водите (МОСВ)

Техническа помощ за предварителна оценка на секторна оперативна програма "Околна среда" в рамките на Националния план за развитие на България 2007 – 2013 г.

- **Приложение 5:** Копие на решение за преценяване на необходимостта от ЕО на ОП "Околна среда 2007-2013 г.";
- **Приложение 6:** Копия от удостоверенията за регистрация на експертите по ЕО;
- **Приложение 7:** Декларации за незаинтересованост на експертите по ЕО от реализацията на програмата.

Главната стратегическа цел на националната екологична политика в България е "подобряване на качеството на живот на населението в страната, чрез осигуряване на здравословна и благоприятна среда и запазване на богатото природно наследство на основата на устойчиво развитие на страната".

Гореспоменатата цел е в пълно съответствие с екологичните приоритети на ЕС, установени в Шестата екологична програма, които са както следва:

- решаване на глобалните екологични проблеми: изпълнение на ангажиментите по протокола от Киото и Конвенцията на ООН по изменение на климата, поетапно прекратяване употребата на опасни химични вещества и препарати, които разрушават озоновия слой и ограничаване и противодействие на процесите на опустиняването и деградацията на почвите;
- опазване на природното наследство и поддържане на богато биологично разнообразие: опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и спиране на загубата на биологично разнообразие до 2010 г.; осигуряване на устойчивото използване на природните ресурси, опазване и възстановяване на природните местообитания и екосистеми, опазване на разнообразието на видовете, на генетичното биоразнообразие и обезпечаване на биологичната сигурност
- достигане и поддържане на високо качество на околната среда в населените места, чрез постигане на съответствие с европейските стандарти за качество на атмосферния въздух; подобряване на управлението на отпадъците, включително чрез въвеждането на системи за разделно събиране, повторна употреба и рециклиране; подобряване на чистотата в населените места, намаляване на шумовото замърсяване и развитие на устойчиви системи за градски транспорт, щадящи околната среда;
- осигуряване на добро качество и достатъчно количество вода, включително чрез рационално използване на водните ресурси от стопанския и публичния сектор;

DFC

Проект на окончателния доклад за ЕО (Европейски Рамков договор Беремска 16 – бис), декември 2006 г.

Министерство на околната среда и водите (МОСВ)

Техническа помощ за предварителна оценка на секторна оперативна програма "Околна среда" в рамките на Националния план за развитие на България 2007 – 2013 г.

- по-тясно интегриране на политиката в областта на околната среда в секторните и регионални политики: намаляване на замърсяването и превенция на бъдещи въздействия върху околната среда в промишления и енергийния сектори, увеличаване употребата на възобновяеми енергийни източници и подобряване на ефективното използване на енергия, екологосъобразно управление на опасните химични вещества и препарати, минимизиране на екологичните рискове от стари замърсявания, прилагане на екологосъобразни практики в селското стопанство и опазване на екологично чистите земи, развитие на устойчив туризъм и на екологично чисти транспортни системи с намалено въздействие върху околната среда.
- ефективно управление на околната среда, включително чрез подобряване на административния капацитет на институциите, прилагане на екологичното законодателство, привличане на обществеността в процеса на вземане на решения, касаещи околната среда и разширяване на достъпа до информация.

Стратегията на ОП "Околна среда 2007-2013 г." концентрира усилията си върху ограничен брой приоритети с цел да адресира ефективно нуждите с висока приоритетност, които са следните в низходящ ред:

- **Приоритет 1:** Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населени места с над 2000 екв.ж. (71,3% от финансовите средства по ОП "Околна среда")
- **Приоритет 2:** Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци (20,4% от финансовите средства по ОП "Околна среда")
- **Приоритет 3:** Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие (5,8% от финансовите средства по ОП "Околна среда")
- **Приоритет 4:** Техническа помощ (2,5% от финансовите средства по ОП "Околна среда")

Постигането на гореспоменатите приоритети допринася съществено за следните цели на националната политика за околна среда:

- Осигуряване на добро качество и достатъчно количество вода за всички цели
- Подобряване на устойчивото управление на отпадъците

DFC

Проект на окончателния доклад за ЕО (Европейски Рамков договор Беремска 16 – бис), декември 2006 г.

Министерство на околната
среда и водите (МОСВ)

Техническа помощ за предварителна оценка на секторна оперативна програма
“Околна среда” в рамките на Националния план за развитие на България 2007 –
2013 г.

- Значително подобряване на чистотата в населени места и увеличаване на зелените площи
- Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие
- Повишаване на обществената култура и съзнание относно въпроси, свързани с околната среда и устойчивото развитие

Изборът на гореспоменатите приоритети и съответното финансово разпределение ясно допринася за увеличаване до възможно най-голяма степен на позитивните въздействия върху околната среда, тъй като подобряването на инфраструктурата за питейни и за третиране на отпадъчни води е ключов фактор за здравословна и благоприятна среда за населението, следван от подобряване на инфраструктурата за управление на отпадъците и от опазване и възстановяване на биологичното разнообразие. В допълнение, приоритизацията е абсолютно необходима и в съответствие с поетите от страната ангажименти по време на пред-присъединителния период, а именно:

- Съответствие с изискванията на Директива на Съвета 91/271/ЕЕС за пречистването на градските отпадъчни води до 31 декември 2010 г. за всички населени места с еквивалентни жители (е.ж.) над 10 000 и до 31 декември 2014 г. за населени места с е.ж. между 2 000 и 10 000.
- Съответствие с Директива 75/442/ЕЕС за отпадъците и Директива 1999/31/ЕС за депонирането на отпадъци. Особено относно Директива 99/31 страната трябва да установи подходяща система от 54 регионални депа до 16 юли 2009 г.

Съответствието на предложената стратегия и йерархия на приоритетите бяха независимо оценени от експертите по ЕО, както и от работната група и от широката общественост по време на проведените консултации по ЕО на програмата. В резултат на гореспоменатата оценка беше направен извод, че съществува добро съгласие и общо разбиране между експертите по ЕО, членовете на работната група и широката общественост, което показва, че предложената стратегия е в съответствие с нуждите и е широко възприета.

Изпълнението на ОП “Околна среда” следва съществено да допринесе за опазването на околната среда и позитивните въздействия върху околната среда са постоянни. По време на изпълнението на ОП “Околна среда” ще се наблюдават значителни позитивни и комплексни въздействия върху биоразнообразието, здравето на населението, флората, фауната, водите, ландшафта.

DFC

Проект на окончателния доклад за ЕО (Европейски Рамков договор Беремска 16 – бис), декември 2006 г.

Министерство на околната
среда и водите (МОСВ)

Техническа помощ за предварителна оценка на секторна оперативна програма
“Околна среда” в рамките на Националния план за развитие на България 2007 –
2013 г.

Дейностите по приоритет 1 на програмата ще доведат до подобряване на качеството на околната среда, в частност по отношение на водния сектор. Съответните дейности от ОП “Околна среда” ще допринесат за намаляване на различията между страните - членки на ЕС и България, както и между отделните региони в рамките на страната.

Осъществяването на дейностите по приоритет 2 ще окаже непосредствено въздействие върху минимизирането на рисковете за здравето на населението в България.

Дейностите по приоритет 3 ще допринесат за гарантиране поддържането на привлекателния ландшафт и високата степен на биологично разнообразие, включително и в отделните региони на страната. По този начин тези дейности съществено ще допринесат за подобряване на качеството на живот на населението и ще представляват стимул за привличане на инвестиции и за развитие.

Евентуалните негативни въздействия са с временен характер и могат да възникнат по време на фазата на изграждане на съоръженията. Тези временни негативни въздействия трябва да бъдат сведени до минимум, чрез подходяща оценка на въздействието върху околната среда на отделните проекти и прилагането на подходящи превантивни/сметководещи мерки, като:

- Проекти в сектор “води” и сектор “отпадъци не трябва да бъдат в директен и/или индиректен конфликт с изпълнението на дейности, свързани с опазването и защитата на природата (например изграждане на мрежата НАТУРА 2000).
- Всяко съоръжение следва да бъде пуснато в експлоатация на базата на окончателното приемане на строителния обект (инспекция) и окончателното разрешение за пускане на съоръжението в експлоатация. Исканията за гореспоменатите разрешителни подавани от операторите, следва да бъдат придружени, между другото, и от:
 - Инструкции за експлоатация, включително спецификации за възможни повреди и методите за тяхното отстраняване
 - Списък с възможните негативни въздействия върху околната среда поради промишлени аварии, засягащи качеството на подпочвените води, повърхностните води, почвата и др., включително методите за свеждането им до минимум
 - Разработване на процедури за експлоатация и поддръжка на съоръженията (наръчници), които ще включват мерки за намаляване на рисковете за околната среда и човешкото здраве.

DFC

Проект на окончателния доклад за ЕО (Европейски Рамков договор Беремска 16 – бис), декември 2006 г.

Министерство на околната
среда и водите (МОСВ)

Техническа помощ за предварителна оценка на секторна оперативна програма
“Околна среда” в рамките на Националния план за развитие на България 2007 –
2013 г.

- Ще бъде насърчавано изграждането на модерна инфраструктура за обезвреждане на отпадъците, с подходящо разположение.

Екипът от консултанти е извършил детайлна оценка, както на положителните, така и на отрицателните въздействия върху компонентите на околната среда, по отношение на всеки приоритет и всеки тип дейност от ОП “ОС” и е представил резултатите в таблици, включени в доклада за ЕО. По отношение на негативните въздействия, произтичащи от съответните дейности, са предложени мерки за предотвратяване и смекчаване на въздействията.

Състоянието на околната среда ще бъде обект на редовен мониторинг от страна на отговорните органи в страната, чрез използване на подходящи индикатори за въздействие върху околната среда. Екипът от консултанти е предложил индикатори за въздействието върху околната среда, които са пряко свързани с изпълнението на ОП “Околна среда”.

По отношение на приоритет 1 са предложени 8 индикатора за въздействие, които са свързани с качеството на повърхностните и подземните води, питейните и отпадъчните води, както и със степента на свързване на населението към водоснабдителни и канализационни мрежи и ПСОВ. Седем индикатора за въздействие са предложени за приоритет 2. Те се отнасят за количествата образувани, събрани, третирани и депонирани отпадъци, както и за населението обслужвано от съоръжения за третиране на отпадъци и капацитета на депата, които са в съответствие с нормативната уредба. По отношение на приоритет 3 са предложени четири индикатора за въздействие, които са свързани със състоянието на защитените видове и местообитания.

Списък на предложените индикатори за въздействие върху околната среда е представен в следващата таблица.